

علوم غزته سي

العدد - ٢٥

اسقاء ایدر او کوز تارلاری سورر شمس اراضی یه تجلی ایله انبات ایلده
زراعت میسر اولور که زراعتله ثروت و مدنیت و علوم و صنائع کشف
اولور . حاصلی اسکی مصریلر مرییان زراعتی تشخیص و تجسیم
ایلیوب تعبد قدر تعظیم ایتدیلر دین اولور

بوندن ۲۰ سال اقدم منفده آیز مزاری و انده خیلی آثار عتیقه
کشف ایلدیلر اورو یا علماسی بواشارده اولان خطوط و اشارتی حله
یدی ییل قدر اوغراشوب اولدجه حل ایله شرح ایتدیلر

(۲) آیز . اساطیر النوزده موره ده آرغوس قرالی نک اسمی . بوکا
نسبتله موره قطعه سنه قدیم «آیاتالوس» دینورایش که ارض آیز معناسنه

﴿آیل﴾

روزان ناحیه سنده اگراد بختیه قلعه لرندن

﴿آت﴾

درت ایاقلی مرکب معلوم که علم حیوانات ده بر یارمقلی بر طر ناقلی
نوع حیوانات اکا ارجاع اولور غداسی نباتات منظره سی کوزل
کوزلی باشنه برابر قولقلری یوک و متحرک و وینوزیرنده . برون دلکری
ککشجه آچیق تیشلری ۴۲ عدد که اوستده ۶ اولک تیش ۱۴ یان (طوا حین)
۴ آزو . و آئنده ۶ اولک ۱۲ یان ۲ آزو اولک تیشله یانلر ارسند بر از بوشلق
وارد که کلک و کم یری دینور کم اورایه پکر قصر اقد ده آزو تیش یوق در
آلک عمری ۳۰ سال در یاشی تیشلرندن بلو در شویله که آلتی آیاق ایکن
اولک تیشلری چیقار ایکی بیچق یاشنده ایلروی تیشلر یوقارو طرفلرینک
اورته لرندن چقورلور اوچ بیچق یاشنده آرالق تیشلر چقورلور و آلت
چنده آزولری چیقار درت بیچق یاشنده اوست آزولر چیقار و سکر
یاشنه قدر تیشلرند کی چقورلرک درینلکندن و کذا اولک و آزو تیشلرک
طولندن ورنکندن معلوم اولور سکر دن صکره ینه تیشلرک اشکال و الواندن
استدلال ایدیلور سده تخمینی در برده برونک ایچروسنده ایکی یارمق

یوقاروده بردلیک اولوب ائک ککشله سیله دخی تخمین اولنور
مطلقاآت جنسی فی الاصل اسیای بالایه وافرقای شرقیه مخصوص در
بوچسندن فقط ات واشک دیدیکمز معلوم حیوانلر اهلی اولمش در باقیسی
وحشی در (بیان آتلی و اشکری یوقاموس ده اسملریله و رسملریله
مذکوردر) شوفرس اهلی عن اصل تاتارستاندن کلش مؤخرا هر طرفده
اوره دلمش در حتی آمریقا کشف اولندیغی وقت اوراده هیچ بوخبدی
مؤخرا اسپانیولدن کچیریلوب اوره دلدی که بوکون امریقاده اون بیک قدر
موجوددر

آت کله سنی بزبوراده خیل معناسنه قوللاندق اصطلاح ده اکثریا
آت دیندکده ارکی مراد اولنور اخصا اولنمشسه ایغدیش دیرلر و دیشینه
قصراق دینور

آئک سنه و یایوسنه و سیرینه و تحملنه ورنکه و اشارتلینه کوره عربی
وترکی لسانلرده اسامی کثیره سی وارددر عربی اسملر لهجه ده و لهجه ده
تعداد اولنمش در

لسان تری ده برقاچ آیلق ایکن «قولون» دیرلر که صکره اوچ
باشنه قدر «طای» و درت یاشنده «غونان» بشنده «دونان» الی سنده
«تولان» و نهایت اختیارلقدده «چیرغاولان» دیرلر قوی آت تاتو
ضعیف یابو چاپقون آت ارغماق دومان کوز آت تو یویاق اینجه قورو
آت یکه تسمیه قنور

خیله اعمال شاقه دن و یاغدا سنه ایوجه باقلامقدن نیچه امراض عارض
اولور حتی بو امراضی تشخیص ایله دواء و علاج ایتمک فن مخصوص
اولمش در «بیطره» تسمیه قنور شبهه یوق که خیله متواترا امراض
شدیده کترین وظیفه حرب در زیر محاربه ده آتلیک کرفتار اوله جفی مشی
قهقری و طول مسافه و تبدیل هوا و مکان و غذا و بالجمله تعب و محنت مغیر
صحت در بنابرین محاربه ده خیله باقی و مداوات بیطره دن فرع مخصوص

اولارق بیطره جهادیه عنوانیله فن مستقل کی تدوین اولنش در
(بیطره کله سنه)

بو حیوانک ایتدیکی خدمتله هر کسک معلومی در تعجب اولنور که
انسانلر قدرینی بیلوب دوکرلر سوکرلر چوق یوکتورلر لکن بعض
درجه مدیتلی مملکتدره بو حیوانه ظلمدن وفوق الطاقه تحمیلدن حکومت
منع وزجر ایلرته که فرانسه ده بوزجر قانون مخصوص ایله مقرر در
(امر ضابطه فی ۲ تموز ۱۸۵۰)

خیل اولدکن صکره ده چوق ایشه یارار قیلی ویله سی نسج اولنور
تورنی خام اییک کی عبا اعمالنه صالح در در یسندن ایاق قابی یا پیلور اتی
کوبره اولور بغر صاقلرندن پک قوی طوققال وکیکلرندن قاره بویا اولور
هرملت دیننده وفقه اسلامی ده اتی وسوری طاهر در فقه ده اکی مناسب
کورلیدیکی کراهندن اولمایوب کرامتنددر لکن تاتارستانده چوق اولدیغندن
اکل ایدرلر واوروپانک بعض یرلرنده نفوس کتیره بی اعاشه ایچون ذبح
ویعنی منع ایتمزلر حتی فرانسه ده آت قصابلرینه رسمارخصت ویرلش در
(فی ۹ حزیران ۱۸۶۶)

قدمای صابنه زعمجه جنک اتلری مریخه موقوف وفدا ایدی و مریخ
صنمی علامت حرب کوستره جنک صورتده ایدی عجبا بومشرکین
اصطلاحندن می کلدی که ترکلر مریخ یلدرینه «فلک جلادی» دیرلر
اسکی النوز و فرس آتی شمسه قریبان ایدرلردی اسکی فرسک «سریع السیردر
سریع السیره قریبان اولنور» دیدکلرینی هرودوط بازار النوز شعراسنه
کوره شمسک عربیه سی اولوب درت ات ایله چکیلورمش بودرتدن هر برینه
اسملر و حکایه لر اویدردیلر شمدی بزآت کله سیله ترکیب اولسان اسامی
و اصطلاحاتی ذکر اینده جکر

آت بالغی * (۱) عربی ده دخی فرس الماء دینور اوروپا سانلرنده هینوپو طام

دیرلر که فی الاصل یونانی دن دره آتی معناسنه در جنوب افریقاده
دره ایچنده تعیش ایدر درت ایاقلی عظیم جئهلی و ثقیل بینهلی بر حیوان در
عادتاً برآت بالغی ۱۵۰۰ اوقه دن آغر در

آت بالغی

طولی ۴ متر و ارتفاعی ۱٫۶۰ متر قدر ایاقده ایکن قازنی همان یره یقین در
دریسی قرا امتزاق و همان تویسزکی فقط قویروغنی قیللی تغوطا ایدر کن
قویروغنی سرعتله تحریک ایلدیکندن اطرافه پیسلک صاجار نباتات
وبالقیر دایماً درمک اورتالرنده طور و بعضاً طالبوب دیگر حیوانلردن
چوچه صو ایچنده طیانور فقط کیمه لری صودن حیقوب شکر قامشی
و برنج و طاری صاپلری یر

فرانسه ده یارس حیوانات بغچه سنده بو حیوان موجود در برنجی دفعه
پارسه کترین موسیو « دلا پروت » نام ذات در (۱۸۵۳)

اور و یاده علم حیوانات علماسنه لایقیله معلوم اولان آت بالغی
« هیپوپو طام آمفی » دینلان نوع در بو حیوان یومشاق و احق در
فقط قیرنجه یک قور قیج اولور افریقا جنوبنده چقوره دشور مکه
صیدا ایدرلر اوق و تفنک ایله دخی اوردرلر اما بوشکار چوق تهلکه لی
چونکه دریسی یک قالین اولدیغندن قورشون ایشلر یالکز قارننه و او یلو قلرینه
تأثیر ایده ییلور حیوان ایسه یک قوتلی اولدیغندن اورولایوبده حله ایده جک
اولورسه خلاص مشکل در لحمی صخته نافع و بسلر و سهل الهضم دریسی

قالین اولدیغندن چوق ایشلره یارار تیشی عادتا فیل تیشی کبی عاج در
فرق پله اولماز فیل تیشی کبی قیتلور در خصوصاً یامه تیشلر؛ چون رغبتلی در
(۲) آت بالغی بحر منجمد شمالیده بولنور برنوخ - کز مخلوقی که اکثر
لسانلرده دکر صغیری تسمیه اولنور (صغیر کله سنه)

(۳) قدامی مشرکین اساطیرنده هیپوقامپوس دیدکلی دکر حیوانی که
کویا باش طرفی آت و فیج طرفی بالق یا پوسنده اولور مش شمدی حیوانات
علماسی بواسکی ماصال ات بالغی یاغی بیونی مشاهده اولنور اوزون
بالقلره تفسیر ایدیورلر که آق دکرده چوق بولنور اینجه و یارم زراع
مقداری اوپ اوزون بالق در اکثر لسانلرده « دکر ایکنه سی » دیرلر

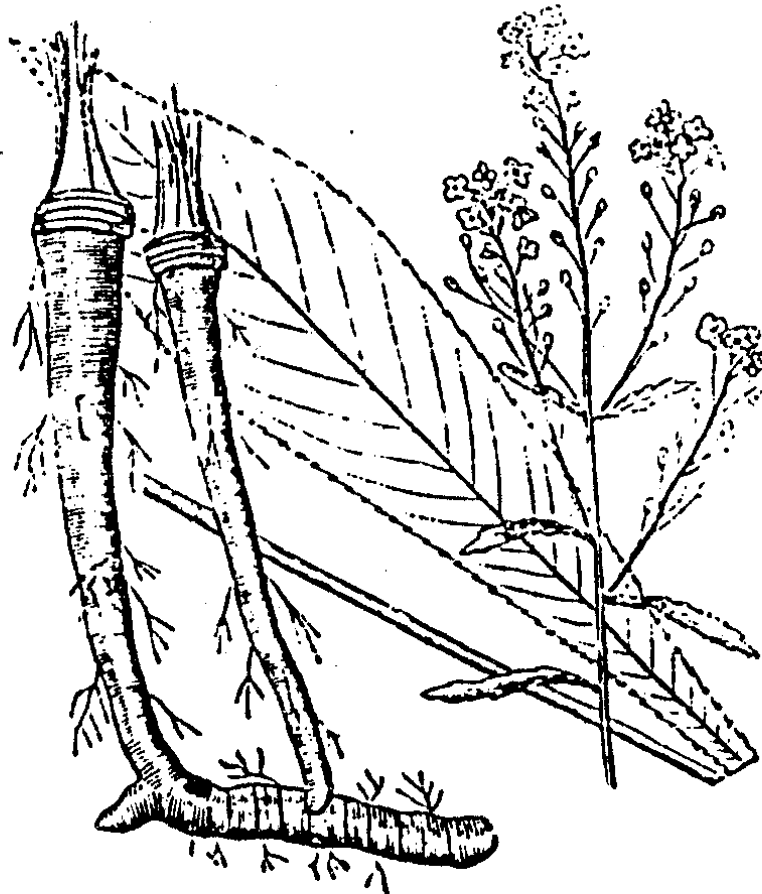
آت بازاری * هر مملکت ده آت صاتیلوب آلمان چارسویه دینور
واستانبولده فاتح جوارنده آت بازاره، معلوم در

آت تربیه سی * (۱) فن مخصوص در شویله که طای ایکن آرپه
یا بغدادی یا خود یولاف اوننی ایلیچاق صوده ازوب بولاماچ ییدیرلر
واوچ یاشندن اوچ ییچق یاشنه دک تعلیم ایدرلر مثلاً کونده ایکی اوچ
ساعت خفیف اکر اوررلر و آغزینه قنطارمه طاقارلر ونعله الشدیرلر
ویالکر ییدوب یوریدرلر قوشدیرلر درت یاشنه کیرنجه بزلر اما بر تربیه لی آته
اش ایدرلر تا که کامه و مهمازه الشدیرلر و تربیه سی تمام اولما اینجه نه آریه یه
نه صماه سالازلر (۲) عربیه بارکینک دیزکینه دیرلر

آت جانبازی * (۱) آت الوب صاتانلردر اما بولنر دلالدن بشقه جه در
حیوان صاتمق ایچون صنائع مشوعه لری وارد در (۲) آت اوینادان
جانبازدر که فاس عربلری بوجانبازلقده ماهرلر و اوروپاده فن مخصوص در
یقینلرده استانبولده دخی کدک پاشاده آچلشیدی

آت طاقی * ترکیه . جیلبر قوشقون قنطارده توفک طوقه طاقم
جارق اولار جاغ خا جیلکر و دیگر

آت طورپی * نبات : یسان طورپی . اشک طورپی . قاشق اوتی .
پارانتک و طورپنک رسمی شودر

پاراغی تیشیل و کیمی نك دوز اولور چیچکی صاری و بیضی بیاض
۲ تنیم کپسه سی آچار . اکلی اشتہای آچار و طعامی هضم ایتدیرر بوسیدن
اوروپا لیلر خصوصاً انکلیز لر صغیر اتنی بونکله بیرلر

آب سسکی * ایری سسکه بکرز معلوم مکس در که باشی باصیق بدنی عریض
و آرتوبلی وقویو زمین اوزره قیرو بیاض نقطه لر و کیمی قارامتراق بنکلرایله
نقشلی در قارنی باصیق و دثک شکل و قنادلی ایکی طرفدن افاق اولارق
مسو طدر « عادی آت سسکی » اکا دیرلر که اوستی قارامتراق و قنادلریله

قارنی صاری و کوزلی یشیل اولور بوسکک آته و صغیره قونار در یسنی ذلوب
قانی او یله قوتله امر که حیوانلر اچیسنه تحمل ایده مز لر خصوصاً
بارکیرک قیچنده در یسی یوققه اولان یرله تسلط ایدر بارکیر و صغیر بوندن
اورتبه قورقارلر که شمهاته سیله اوچارکن کوردکلری کبی اورکرل بعضا
قیرارلرده ضبط اولماز اولورل چار بوسککک اچیسنه هیچ تحمل
ایده مز آتسکی زیتون یاغی قوقسنی سومز بارکیرک یوققه در یلرینه
زیتون یاغی سورمک فی الجمله چاره در

آت سولوکی * قرنی الی صارمترقی الاجه یانی سولوک (سولوک کله سنه)

آت قوتی * بارکیر قوتی علم بمحانیق ده الات بخاریه قوتک درجه لرینی
تعریف ایچون قوللانیلور اصطلاح در برآت قوتی دیندکده شول آت
بخاریه قوتی مراد اولنور که ثانیه ده ۷۵ کیلوگرام ثقلتی (۶۲ قبه تقریباً)
برمتر ارتفاعه قالدیره یله اشته بومقدارده قوت اساس حساب عد اولنوب
مثلاً اون ات و یکریمی آت قوتی واپور دیرلر که ثانیه ده ۷۵ و ۱۵۰۰
کیلوگرام ثقلتی برمتر ارتفاعه قالدیران ماکنه دیمک در

آت قولاغی * ترکیه کنایاتدن در دوه قولاغی دوه ده قولاق صغیر
و قلدن کنایه اولدیغی کبی آت قولاغی زوج و چفت دن کنایه در

آت قویروغی * (۱) اسکی عثمانلی پاشارک اوکلرنده بیراق کبی چکیلوردی
برقویروق چکیلورسه پاشایه برتوغلی ایکی چکاسه ایکی توغلی اوج
اولورسه اوج توغلی پاشا دینوردی (توغ کله سنه) (۲) نباتات ذنب الخیل
یونجه فاملیاسندن بعض یرده «اولامه یونجه» دخی تسمیه قلنان یانی اوت

آت کستانه سی * معلوم میوه در ینز فقط اوکوز و قیون و خصوصاً
 ات سوه رک یرسبب بودر که ات کستانه سی دینور چوق شیلره نافع برمیوه در
 ازان جمله اوکودیلوب نشاسته کی از یلسه بجلد لرایچون اعلا محلی اولور
 خیرایدلسه الری بیاض ایتک خاصه سندن در وعاد تاموم ترکینه کیر و مومی
 بیاضلاتور بوکستانه ک یاغی نفرس و اوجاع مفاصل تسکینی ایچون انفع در
 قسوغی ۸ قاربون و ۹ هیدروجن و ۵ اوقزیجن دن ترکیب مناسب
 بر مراره در که صباغت و دباغت ده فائده لی در (صاری بویا ایچون) اغاجی
 بیاض و یومشاق و لیغلی در لکن طوغرامایه و کراسته یه پکده یاراماز بواغاج
 فی الاصل آسیاه مخصوص در لکن هر یرده یتشدیریلور حتی بوندن
 ایکی یوز الی سال اقدم اورویای غربی ده یوغیکن استانبول دن کتیرلش
 و یتشدیرلش

آت کیدیشی * درت درلودر آدیم لک اشکین در تله
 بونلردن هر برینک انواعی واردر مثلاً آچیق آدیم قپالی آدیم قورت لکی
 آچیق اشکین قاره اشکین چاپه چول کیدیشی درت نعل و دیگر

آتلوبک زاده * سلطان سلیمان ثانی وقتده دالمایچیا حدودنده «قین»
 قلعه سنده و ندکلوره فارشو محاربه ایتکه مأمور ایکن قلعه یی دشمنه
 تسلیم ایدن خائن در بوخیانته سبب ایسه مقدا صدراعظم سیاوش
 باشا مر قومی اورایه نفی ایتش اولدیغندن بویوزدن قلبنده باغلادیغی
 کینی عدوسنه حصر ایتوب کویا اوج آلتی ایچون دشمنه قلعه تسلیمه
 دولته خیانت ایتدی و عاقبت قتل اولمغله جزاسنی بولدی

آتلو عسکری * سواری ینانه عسکرک وجودیله برابر آتلونک دخی
 لزومی مسلر در آتلو عسکری یوللری کشف ایدر مهماتی محافظه ایلر

مخبراتی تسهیل ایدر پیاده نك ارقه سنی آلوب دشمن هجومندن جایه ایلر محاربه وقتده ایسه جناح لری تشکیل ایدر خصوصاً حین محاربه ده پیاده بی کبرو الملق ایجاب اینسه آتلور پیاده اوکته کر یلوب دشمنی اشغال ایلمسینه پیاده صف ونظامنی وزمیه بق رجعت ایده یلور و دیگر فوائدی فن حربده مثبت در . آتلو عسکری ایکی یه منقسم اولوب بری ثقیل و دیگری سبکبار در که بزنه ثقیله صف سواری و سبکباره اژدر تعبیر اولنه یور . آتلو عسکری اوته دنبرو دولترده موجود ایدی حتی تور اتده فرعونك شاب دکرینه صالدر دینی عسکر سواری اولدینی مسطور در زنفون ویلو تارخ روایتلرینه کوره لبقور غوس لاکدمونیالوره سواری عسکر تنظیم ایتشیدی بوایسه میلاد عیسی دن (عم) ۸۸۰ سال اقدام در

اسکی تاتارلر و مادیلر و اشکانیان دولترلرنده آتلو عسکری جمله عساکرک نصفندن زیاده ایدی اوائل دولت عثمانیه ده دخی بویه ایدی اوائل اسلامده ایش کورن عسکر و بالجمله اهل شرف، غزاة سواری ایدی عجباً بر دولتک سوار یسی پیاده سنه نسبتله نه مقدار اولمالیدر بومسئله محل محاربه نك قابلیتته و خصمک نظام عسکر یسنه کوره جواب کتورر یوقسه علی الاطلاق بر تعداد قبول ایتمز تاتارلر و اشارت ایتدیکمز بعض دولترک سوار یسی بالجمله لشکرک نصفندن زیاده ایدی اسکی اتنه لولرک سوار یسی لشکرک عشری مقداری ایدی اسکندر اکبرک سوار یسی سبع و برنجی نایوبلونک فی ۱۸۱۲ خمس وفی ۱۳ و ۱۴ ربع ایدی . شمیدیلرده اکثر یاسدس سواری یا پارلر و فن حربده بک منتظم دولتر اووا و سحرالر ایچون ثمن ایله عشر یئندنه و طاغلق و دیه لک محالرده اون ایکی ده بر ایله یکر می ده برار اسنده سواری تنظیم ایدیورلر

اشبو ۱۲۸۷ سند سی دولت عثمانیه نك هر اردوسنده سواری درت الای در برنجی الای « اژدر سواری » دیگرلری « صف سواری » تسمیه قانور لکن برنجی اوردوده چرکس سواری و قزاق سواری و دراغون الایلری

وارد فقط التجی اردو براژدر ایله برصف سواری الایلرندن عبارت در
اژدر و دراغون کله لری بری فارسی دیکری فرانسزجه ایکسی برمعنده
اولدیفندن بزم سواری تسمیه سنده بشقه بشقه شی کی تفریقہ باعث اکلاشلان
اشبو ۱۸۷۰ میلادی اغستوس ده (جمادی اولی ۱۲۸۷) فرانسه ایله
پروسیا محاربه سنده چوق ایشد یارایان سواری اوروپا لسانلرنده اوھلان
دیدکلی پروسیا آتلوسی ایدی که بو آتلولراسکی تاتار و ترک اتلوسی
اصولنده در حتی شو «اوھلان» اسمی ترکیه اوھلان کله سندن محرف در

آتلوفرنبجه * قرنبجه لردن ایری و جابق قوشان نوع در (قرنبجه کله سنده)

آتلوفرنبجه * جناسیق او یونلرندن ۰ برذیره کی تام وسطندن برقازبق
دپه سنده یرلشدیررلر دیره کان براوجنه برکیمسه و دیگر اوچنه بری قارنی
اوسته بنوب ایاقله یری دپه رک دوزرل

آت میدانی * استانبولده شمسی سلطان احمد میدانی دراسکی
قسطنطنیه قراللرندن «سور» (جمل وزنده) باشلامش و قسطنطین
اکمال ایش در آت قوشوسی او یوننه مخصوص روما سرقی رسمنده
یایلشیدی (سرق کله سنده) اولوقت بومیدانک طولی ۱۲۲۰ و عرضی ۲۷۰
قدم ایش اوراده قصر قرالی و دیکلی طاشلر و ارایدی که حالا بعضیسی
باقی در ازان جمله ۲۰ متر ارتقاعنده مصر خطوطیله دیکلی طاش
موجود در که «اسکی تونوس» دیکمشیدی (دیکلی طاش کله سنده)

آت یاریشی * قدیم و حالا موجود مسابقه خیل در اسکی دن استانبولده کی
آت میدانی بو یاریش ایچون ایدی اودا اثره یی درت نعله یدی کره
طولا شورلردی فقط اسکی ات یارشلریله شم دیکلر مقصدجه مختلف در

شویله که قدماڼک بویا ریشدن مراد لری بنچیک و آت اوزرنده جسارته
ادمان ایدی شمدی اوره پالیرک مقصدی آت اجناسنی اصلاحه تشویق در
انکیزلرده بومسابقه غایت اعتنا و انور فن مخصوص اولش حتی تربیه
دلیه اقسامنده داخل در اوروپاڼک دیکر ملک لرنده اوسنریا و المانیاده
دخی مرعی و مصرده دخی موجود در فرانسه ده اون دردخی لوی
(۱۷۸۰) یادیسه ده اکلنجه قیلندن قالشیدی برنجی ناپولون (۱۸۰۷)
قاعده اوزره ترتیب و تنظیم ایتشیدی شمدی حکومت نظارت و معرفتیه
اجراء اولور اجرا اولنان یرلرده تشویق ایجون بیک مکافاتلر توزیع ایدیلور

آت صاحبنه کوره اشیر * آت بیجی پی طانور * آت آلان اسکداری آشدی
آت اولوق دن یا یالق اودر دیرلرسه اینجه * آتی نه لار لار کن توسبغه یاغنی
قالدیردش * بخشیش آتک تیشنه با تلماز * آتله تیشور آرقده اشک اولور
آت اتی چکمک نه ایدی کیرودن طای یشمه ایدی * آت اوستدن اوراق
بیچلمز * آتدن دوشن اولماز اشکدن دوشن اولور * اوج کونلک ساسلکی وار
قرق ییلاق آت کوبره سی قارشیدیر * آتلی یا یانک حالندن نه ییلور *
آت تعیریه ضرور امتالندن در .

آت باشی برابر * ات صریتنه بیومش * کنایاتندن در

(آتابلک)

سلاطین سلجوقیه دن بعضیلری امرادن مقبوللارینی اولادلر
ینک تربیه سنه تعین ایدوب و میرخوندک تعریفنه کوره شهزاده کانی امرای
اطراف نزدیک کوندوب اوامرایه اتابلک تلقیب ایلر دیلر . که بابلیک
وبک بابا و باباتی مناسنه .

آتالقی * قریب الملکی دولته سلجوقیه تقییدا اتابلک رتبه سی ایدی .
ترک لردن سلجوقیارده اتابلک و خانلرده اتالقی رتبه سی عثمانلی ک عظمتدن
می درنه در «لالالقی» اولدی اتابلک مقامنده «لالا» دینور ایدی که مؤخر

بورتبه صدارت یعنی رئیس و کلالق اولدی ودها صکره لری
سلاطین عثمانیه بالذات محاربه یه حاضر اولمایوب آیروجه صدراعظمی
سردارلقله ارساللرنده حربده یارارلق ایدنلرک مکافاتنی تسریع
واتخاذ تدابیرده عدم فوت فرصت حکمته مبنی سرداره وکالت مطلقه
ویریلوردی اشته بورادن ازارق شمعی سفرده وحضرده « وکالت
مطلقه » دیندی واولدی

اتابکاندن نیجه لری تفرد و استقلال ایدوب حکومت و سلطنت سوردیلر
مورخین بونلری درت شعبه یه تقسیم ایله اتابکان موصل و اتابکان
فارس (سلفریه) و اتابکان آذربایجان و اتابکان لرستان
عنوانلریله ذکر ایلدیلر .

اتابکانه دایر یازلش تواریخ مختلف و صحنه ن عاری اولوب تحقیقه
محتاج در میرخوندک روضه الصفا سندن (جلد رابع کفتار در قضایای
اتابکان و چگونگی احوال ایشان) اکلاشیلان شودر

اتابکان موصل	نفر	ظهور	انقراض
	۱۰	سنه	سنه

۵۲۲

اتابکان آذربایجان	نفر	ظهور	انقراض
	۵		

اتابکان فارس	نفر	ظهور	انقراض
	۹	سنه	سنه

۶۸۶

۵۴۴

اتابکان لرستان	نفر	ظهور	انقراض
	۹	سنه	سنه

۷۴۰

کتاب چلبی به کوره (تقویم التواریخ) اتابکان شعبه لری و عدد ملوک

وتواریخ شویله در

بنی آقسنقر

(آتابکان موصل)

نفر	ظهور	انقراض	مدت
۱۵	سنه	سنه	سنه
	۴۰۸	۶۳۰	۱۵۰

(۲۲۲)

بنی ایلدک

(آتابکان آذربایجان)

نفر	ظهور	انقراض	مدت
۵	سنه	سنه	سنه
	۵۴۰	۶۲۲	۸۲

سلفریان

(آتابکان فارس)

نفر	ظهور	انقراض	مدت
۱۱	سنه	سنه	سنه
	۵۴۲	۶۶۱	۱۱۹

آتابکان بزرگ

(آتابکان لرستان)

نفر	ظهور	انقراض	مدت
۸	سنه	سنه	سنه
	۵۴۵	۷۰۰	۱۱۹

(۱۵۵)

آتابکان کوچک

(در لرستان کوچک)

نفر	ظهور	انقراض	مدت
۱۱	۶۲۱	۶۹۳	۷۲

تفویم التواریخك تواریخ مدنلرنده اولان خطاء غالباً سهو ترتیب طبع اولندیغندن حیرکینر ایسینده تصحیح اولندی .

اوروپالی مورخلرک ضبطلرینه کوره اتابکان تواریخی شویله در

۱ اتابکان عراقی من ۵۲۱ الی ۶۱۵

۲ اتابکان آذربایجان من ۵۶۵ - ۶۲۲

۳ اتابکان فارس من ۵۴۳ - ۶۶۳

۴ اتابکان لرستان الی ۷۱۹

شمسی یه دك بولسان اتابکان مسکوکاتنی تحریری ایتدیگمزده مذکور تاریخلردن هیچ رینه اعتماد اولمیه جفی ظاهر اولور مثلاً اتابکان موصل که بنی اقسقر بدرالدین لولواویله ختام بولدی تنویمه کوره فی ۶۳۰ اورویالیله کوره فی ۶۱۵ حالبوکه بدرالدین لولونک برسکده سی بولندی که فی سنه ۶۵۶ ضرب اولندیغنی اوزرنده محرردر .

اتابکان مسکوکات عتیقه سی تحریری ایدرکن مورخین ترک و فرسه معلوم اولیان براتابک دها ظهور ایلدی شودرکه قاهر مسعود ابن ارسلان شاه دن صکره بدرالدین لولو مضبوط تواریخ در حالبوکه بری ۶۲۰ دیکری ۶۲۳ تاریخلی ایکی سکده بولندی که ایسینده ناصرالدین محمود بن قاهر اسمی وارد

لولو سکدرندن الناسکی بولان ۶۲۷ تاریخلی اولوب قاهر مسعود ایسه فی ۶۰۷ یا ۸ وفات ایتدیگندن ایکی تاریخ پیئنده یکرمی سال قدر وقت مورخینده مجهول قالش دیمک در ویالجمله اتابکان مسکوکاتنه نظراً مضبوط کتب اولان تواریخی تصحیحه محتاج در نه چاره که بو کونه دك معلوم اولان مسکوکات بر مکمل اتابکان تاریخی یازمغه کفایت ایده جک مرتبه لرده دکل .

رسیده نظر عاجزی اولان مسکوکات اتابکان ده تحریر بولنان تاریخلری

بروجه زیر قید ایدیم بوسکه لرك اوزر لرنده ضرب خانه لری موصل ده
اولدیغی محرردر بعضیلری که بشته محله کیش در اشارت ایدهرن

اتابکان موصل

(علاءالدین زنکی ابن آقسنقر که سلطان محمود بن محمد بن دلاکشاه
سلجوقی امر اسندن ایکن ولایت عراق شهنه سی نصب اولندی و ایرتسی
سنه صاحب موصل وفاتنده موصل والیلکی علاوه منصب ایداری
بوقدرت الله کچدکن صکره تسلط ایلدی اجمال تاریخی شودر

سنه

۵۲۱ عراق شهنه لکی

۵۲۲ موصل والیلکی و حلبی ضبطی و استقلالی

۵۲۴ شامه مسلط اولان فرنکلری بوزدیغی

۵۲۹ دمشق محاصره سی و اکثر ولایات شامه استیلا سی

۵۳۴ ایکنجی محاصره دمشق و ضبط دیاربکر و کردستان

۵۴۴ بعض غلاملری طرفدن قتل اولدیغی اتابکان موصلک برنجیسی

بوعلاء زنکی ابن آقسنقر اولدیغندن بوشعبه اتابکان علی الاطلاق

« بنی آقسنقر » عنوانیه ذکر اولند کلدیلر شمسی یه دک بوک سکد سی

کورلدی)

تاریخ سک

سنه

۵۴۰ نورالدین محمود بن زنکی (حلب)

میرخوند یازار که « زنکی نک ۵۴۴ شهادتندن صکره اوغلی نورالدین

محمود حلب و حص و حمار و مضافاتنه مستولی اولدی » حالب و که

نورالدینک ۵۴۰ تاریخلی حلب ده مضروب سکد سی وار

۵۵۵ قطب الدین مودود بن زنکی برادری نورالدین رأیله دیاربکر

وجزیره ده حکومت ایتشیدی . اقدبعه برادری سیف الدین بن

زنکی نورالدین تصویبیه اورالری ضبط ایشیدی و فاتنده
 قطب الدین آتک مقامنه کچدی و سکه کسیدی شوقید اولسان
 ۵۵۵ تاریخلی سکه انک در نرده ضرب اولندیغی محرر کلسده
 جزیره ده ضرب اولتمق لازم کله جکی مقامندن و خلقی اولغلی
 سیف الدین سکه سندن مستفاد در برادری سیف الدین
 سکه سی کورلدی

۵۶۸ سیف الدین غازی بن مودود بن زنکی
 ۵۷۵ دیگر بوتاریخلی ایکی سکه سی ضرب بالجزیره
 ۵۷۱ الملك الصالح اسماعیل بن نورالدین محمود مورخین و کذا میرخوند
 بونک اسمنی صالح ظن ایتدیلر حالبوکه ملک صالح لقبی اولوب
 اسمی اسماعیل ایدوکی سکه سنده اوقونمغله تاجیح اولندی
 بونک ایکی سکه سی کورلدی ایکیسی دخی ۵۸۱ تاریخلی
 ایسه ده بری حاده دیگرکی حلب ده مضروب

۵۷۶ عزالدین مسعود ابن مودود
 ۵۹۴ نورالدین ارسلان شاه ابن مسعود
 ۶۰۷ قاهر مسعود ابن ارسلان شاه
 ۶۲۰ ناصرالدین محمود ابن قاهر
 ۶۲۳ دیگر سکه سی
 ۶۲۷ بدرالدین اولو
 ۶۳۱ دیگر سکه سی
 ۶۵۰ تاریخلی برالتون سکه سی
 ۶۵۶ دیگر باقر

وسکه لرك هپسی باقر . بونلردن بشقه اتابکان سکه لرندن
 اوچ سکه دهها معلوم که شونلردن